

STAATSSECRETARIS vs. ONDERNEMERS

ADMINISTRATIEF SPROOKJE OF WERKELIJKHEID?

Een overdosis regels verlamt de groei van onze bedrijven en verdooft elk ontluikend potentieel. Los van de Belgische administratieve overlast moesten onze bedrijven tussen 2017 en 2022 liefst 5.422 pagina's nieuwe Europese richtlijnen, besluiten en verordeningen verwerken. Dat veronderstelt tijd en energie die ze niet in waardecreatie en groei kunnen investeren. Ondanks de goede intenties van onze Federale Regering – 30% minder administratieve lasten, dixit het regeerakkoord – valt er nauwelijks verbetering te melden. Of toch?

ROND DE TAFEL

Tom Willemen

Voorzitter van de familiale bouwonderneming Willemen Groep

Ann Magnus

CEO Magnus Business Gifts

Mathieu Michel

Staatssecretaris voor Digitalisering, belast met administratieve vereenvoudiging, privacy en de Regie der Gebouwen, toegevoegd aan de eerste minister

Samen met zijn leden-sectorfederaties tekende het VBO een toekomstplan voor ons land uit: 'Horizon België 2030'. Ter inleiding van het triple-interview zoomen we nog even in op het veelzeggende fragment uit het hoofdstuk 'België verdient in 2030 een efficiënt werkende staat':

'Een federalisme met meerdere entiteiten zonder hiërarchie der normen leidt veel gemakkelijker tot administratief complexe oplossingen. Daarom moet in ons staatsbestel het principe van frontoffice versus backoffice worden ingevoerd, wanneer het gaat om de verhouding tussen de overheid – ongeacht het beleidsniveau – en de burgers, respectievelijk de ondernemingen. Niet de burger, noch de ondernemingen mogen het slachtoffer worden van veelvuldige informatieopvragingen door verschillende overheden over hetzelfde onderwerp. Het 'only once'-principe moet ingang vinden in de besluitvorming op alle overheidsniveaus (van lokaal tot federaal) en zo het leven eenvoudiger maken voor alle burgers en bedrijven (de frontoffice). Een eenduidige samenwerkingsstrategie waarbij data van verschillende authentieke bronnen (of data-integratoren) probleemloos en veilig in alle richtingen worden uitgewisseld (bv. via webservices) moet daarbij vooropstaan. Dat geldt a fortiori voor Europese of regio-overschrijdende materies, zoals mobiliteit, screening strategische investeringen, vergunningen ... Elke overheid moet eerst de beschikbare databanken in het netwerk raadplegen alvorens ze bij de burger of onderneming komt aankloppen voor informatie.'

VEREENVOUDIGEN vs. DIGITALISEREN

Welke trends of evoluties kunnen we detecteren binnen de administratieve vereenvoudiging?

Ann Magnus (AM): "Ik ervaar alleen maar een toename van de administratieve lasten. Dat was trouwens een van de redenen waarom we alle vaste taken, zoals marketing, boekhouding, transport, HR hebben uitbesteed om het aantal vaste medewerkers zo laag mogelijk te houden. Bovendien ben ik van nature iemand die orde zoekt, die wil voldoen aan alle regels en verplichtingen. De druk en complexiteit nam de voorbije tijd echter zo fors toe dat het als kmo bijna onmogelijk wordt om compliant te zijn zonder (dure) externe hulp van experts."

Mathieu Michel (MM): "Uit het rapport 'De administratieve lasten in België voor 2022'² van het Planbureau blijkt dat de administratieve lasten de voorbije jaren inderdaad nog zijn toegenomen, maar uitgedrukt in procent van het bbp stabiliseert het relatieve gewicht van de administratieve lasten in 2020 en 2022 op 1,08%. Dat blijft in absolute cijfers een zware last, maar betekent wel een aanzienlijke

"EEN KROM ADMINISTRATIEF PROCES DAT WORDT GEDIGITALISEERD, WORDT EEN KROM DIGITAAL PROCES"

Tom Willemen
Voorzitter Willemen Groep

daling ten opzichte van 2000 (zo'n twee derden), onder meer dankzij de digitalisering. Praat ik daarmee de situatie goed? Neen. Het rapport toont aan dat er op zeker nog drie domeinen aanzienlijke vereenvoudiging nodig en mogelijk is: fiscaliteit, personeelsbeheer en duurzaamheid/milieu. Het valt mij bovendien op dat terwijl men binnen een bepaald domein vereenvoudigt, de complexiteit binnen een ander toeneemt."

Doelt u op de institutionele versplintering?

MM: "De regionalisering van bevoegdheden werkt de vereenvoudiging niet in de hand. Daarnaast legt Europa almaar meer regels en verplichtingen op aan de overheden, en direct en indirect ook aan bedrijven en organisaties. Denk aan het UBO-register of de ESG-rapportage, om maar twee voorbeelden te noemen."

¹ www.vbo-feb.be/nl/opinies/voor-een-beter-belgie-een-toekomstplan-richting-2030/

² www.plan.be/publications/publication-2466-nl-de_administratieve_lasten_in_belgie_voor_2022

“TWEEMAAL DEZELFDE DATA OPVRAGEN IS GEEN GEBREK AAN VERTROUWEN, MAAR DOM”

Mathieu Michel

Staatssecretaris voor Digitalisering,
belast met administratieve vereenvoudiging

AM: “Dat is geen argument om bedrijfsgegevens altijd opnieuw te moeten doorgeven, terwijl die al in tal van overheidsdatabanken beschikbaar zijn. Waarom roept men al te vaak een extra procedure in het leven als iets even efficiënt in de bestaande procedure kan worden geïntegreerd? Waarom twee aanvragen indienen als één kan volstaan?”

Tom Willemen (TW): “Veel communicatiestromen met de overheid worden digitaal. Maar digitaliseren is geen synoniem voor vereenvoudigen. Een krom administratief proces dat wordt gedigitaliseerd, wordt een krom digitaal proces. Beide oefeningen moeten simultaan gebeuren. Het grote pijnpunt van de digitalisering – los van alle voordelen – is dat elke overheidsdienst op het eigen terrein digitaliseert en databanken creëert en van de stakeholders verwacht dat ze daar hun informatie komen halen. Een bedrijf daarentegen beschikt over één brievenbus en gaat intern de informatie dispatchen. De overheid telt een rist brievenbussen en dispatcht nauwelijks

tussen de diensten onderling. Bovendien moet elke bedrijfsmedewerker voor die diensten waarvoor hij/zij een mandaat heeft, bij elke overheidsdienst afzonderlijk een account openen. Idem dito voor de b2b-stromen. Gevolg? Onze medewerkers beschikken ieder over tientallen accounts bij evenveel overheden en leveranciers om de vereiste informatie of documenten te kunnen up- of downloaden. Je kunt je voorstellen welk kluwen het beheer van al die rechten en mandaten voor een bedrijf betekent, om van de workload nog maar te zwijgen.”

MM: “Daar zit inderdaad de kern van het probleem. Niet alle administraties denken vanuit klantenbeleving of gebruikerservaring, maar willen dat de gebruiker per se hun ‘dedicated’ platform gebruikt waarin ze veel energie en middelen hebben geïnvesteerd. Zo gebruikt de FOD Financiën eBox als een teaser om de gebruiker door te verwijzen naar My MinFin. Momenteel werken we aan oplossingen die de afzonderlijke overheden en overheidsdiensten overstijgen en waar de gebruiker, net als bij Google of Microsoft, in een coherente en gebruiksvriendelijke omgeving aan de slag kan. Vandaar ook dat we de wet op het gebruik van eBox hebben aangepast. Zo krijgt het platform juridische kracht (je kunt het bijvoorbeeld gebruiken voor aangetekende documenten) en wordt het mogelijk om eBox te gebruiken voor tweewegcommunicatie. Het doel is dat platformen zoals eBox of MyGov³ een uniek en toegangsvriendelijk loket of brievenbus worden. Dat vereist een integratie van de verschillende platformeïlandjes.”

Moet au fond het ‘only once’-model niet eindelijk werkelijkheid worden?

MM: “Niemand is tegen het ‘only once’-principe, maar tot op vandaag bleef die ‘verplichting’ steken in goede intenties. Dat principe in de praktijk technisch haalbaar maken is het doel van de nieuwe wet houdende oprichting en organisatie van een federale dienstenintegrator, kortweg de ‘federale dienstenintegrator’. Die zou voor het einde van deze legislatuur van kracht moeten worden. De dienstenintegrator is een hub of overspannende schil voor data-interoperabiliteit. In mensentaal: het systeem maakt het mogelijk om de moederdata uit één authentieke bron of databank te delen met andere databanken. Worden de moederdata aangepast, dan is die update automatisch beschikbaar in alle andere databanken. Het volstaat dus dat burgers en bedrijven de data één keer ingeven waarna ze voor alle diensten en overheden beschikbaar zijn. Het model steunt op de standaarden van de Europese Single Digital Gateway, die onder meer burgers en bedrijven het recht geeft om overheden de toestemming te geven onderling digitaal relevante informatie uit te wisselen.”

³ Het project MyGov.be ligt aan de basis van de toekomstige ‘Digital Identity Wallet (DIW)’. Met deze digitale portefeuille wil men verschillende overheids- en administratieprocessen vereenvoudigen en ter beschikking stellen van burgers via een mobiele app, met oog voor de bescherming van hun persoonsgegevens.

AM: “Begrijp ik het goed: de volgende keer dat ik het UBO-register heb ingevuld en daarna een krediet aanvraag bij de bank, dan zal ik die gegevens niet opnieuw moeten doorgeven?”

MM: “De dienstenintegrator is uitsluitend bedoeld voor data-uitwisseling tussen overheidsdiensten. Eenmaal die interoperabiliteit werkt, is het de bedoeling dat we via één toegang, MyGov.be, zoveel mogelijk data van zoveel mogelijk platformen ontsluiten. Zo moet een bedrijf via het portaal van zijn gemeente toegang krijgen tot de data van een federale databank en omgekeerd.”

VOLGEN vs. ACHTERVOLGEN

Klinkt dit niet als muziek in de oren?

TW en AM: “Tweerichtingsverkeer mogelijk maken is een grote stap vooruit. Bij data-uitwisseling is het echter ook belangrijk dat er aan de machtigingsprocedures wordt gesleuteld, zodat de workload kan worden gedelegeerd. Vandaag betekent digitalisering immers dat het volledige proces door één gemandateerde persoon moet worden uitgevoerd, waardoor ook alle werklast op de schouders van die ene persoon, hoger in de hiërarchie, terecht komt. Dat maakt het proces ook duurder.”

MM: “De mandaten vormen inderdaad nog een issue. Momenteel focussen we op de uitbouw van de eBox voor particulieren, waar dat probleem zich minder stelt. Doel is dat we in een tweede fase de meer complexere eBox voor bedrijven op punt stellen en zo mandaatvriendelijk mogelijk maken.”

Die faciliteringen lopen in lijn met de Europese Single Digital Gateway?

MM: “Klopt. Een eerste deel is immers al operationeel en noemen we ‘procedure 16’. Die procedure behandelt het online oprichten, beheren en verwijderen van bedrijven. Dat is vandaag al mogelijk voor bijvoorbeeld een vzw of een vof. Tegelijk kan het bedrijf in zijn dashboard de mandaten beheren. Dat blijft nog altijd een vrij complex gebeuren wetende dat bijvoorbeeld raden van bestuur frequent wisselen, wat vaak een impact heeft op de mandatenorganisatie. Of omdat mandaten gekoppeld zijn aan specifieke bedrijfseigen afspraken – bijvoorbeeld tekenbevoegdheid tot bepaalde budgetplafonds. Automatisch mandatenbeheer tot op die diepte, daar zijn we vandaag nog niet. Maar dat is wel het doel.”

Zijn we op weg naar een volautomatisch proces, zonder tussenkomst van een notaris?

MM: “Wat vandaag al automatisch kan voor een vzw waar de tussenkomst van de notaris niet nodig is, zal dankzij ‘procedure 16’ voor alle bedrijven mogelijk worden, onafhankelijk van de regio waar het bedrijf wordt opgericht. Er wordt dus rekening gehouden met de verschillende procedures en voorwaarden binnen de verschillende regio’s. In institutioneel

minder complexe landen kan dat op drie maanden tijd, in ons land vergt dat drie jaar onderhandelen.”

Klaart de hemel eindelijk op?

AM: “Elke medaille heeft twee kanten. De verplichte e-invoicing of digitale facturatie komt er aan – vanaf 1 januari 2026 verplicht voor alle b2b-betalingen –, maar ik merk dat het gros van mijn buitenlandse leveranciers daar vandaag nog helemaal geen aandacht aan besteedt. De te lange overgangperiode vormt een rem op de actie. De digitalisering mag dan wel de standaardisering in de hand werken, ze heeft ook een kost. Als kmo ben ik immers zo goed als verplicht om externe specialisten in te schakelen om niet te zondigen tegen alle nieuwe digitale regels, genre UBO, GDPR ...”

TW: “Ondanks alle goede nieuws, blijft het voor de overheden een grote uitdaging om minstens even snel te bewegen als de evolutie in de maatschappij. De oplossing die vandaag wordt gevonden voor een probleem van vier jaar geleden is intussen achterhaald. Die achterstand heeft een negatieve impact op onze concurrentiekracht.”

**“ADMINISTRATIEVE VEREENVOUDIGING
MOET EEN SPEERPUNT ZIJN BIJ HET
ONDERSTEUNEN VAN WERKGEVERS”**

Ann Magnus
CEO Magnus Business Gifts

In welke mate doet de overheid al een beroep op artificiële intelligentie (AI)?

MM: “Er lopen ambitieuze AI-projecten, maar niet op het vlak van administratieve vereenvoudiging om de eenvoudige reden dat het vertrouwelijke, persoonlijke data betreft die we niet zomaar aan AI-oplossingen kunnen toewijzen. Kan de overheid de maatschappelijke evoluties volgen zoals de burger dat zou willen? Als Microsoft een update wil lanceren moet het niet eerst het akkoord krijgen van drie regio’s ... Vandaar mijn boodschap richting de (Europese) politiek: vermijd een overvloed aan regels, start eerst met de implementatie van wat al op het bord ligt. MyGov.be bijvoorbeeld kan ik morgen lanceren. Maar ik kan de digitale portefeuille niet laten functioneren zonder de federale dienstenintegrator. Dat is voor mij even frustrerend.”

AM: “Ik houd mijn hart vast. Als we als overheid en als bedrijf de versnelling nu niet maken, zetten we onszelf uit de markt.”

Europees Commissievoorzitter van der Leyen verbindt zich ertoe om de rapportagevereisten met 25% te verminderen en de administratieve overlast terug te dringen. Welk engagement neemt België?

MM: “Het federale regeerakkoord had de ambitie om de administratieve lasten met 30% in te dijken. Dat is zeer moedig wetende dat je zelf nauwelijks meester bent van wat er op je afkomt. Laat ons alvast beginnen met de nieuwe regels te baseren op bestaande teksten zodat we op zijn minst de toename aan regels kunnen afremmen, om daarna met afbouwen te beginnen.”

Wijst overregulering niet op een gebrek aan vertrouwen in de bedrijven?

MM: “Tweemaal dezelfde data opvragen is geen gebrek aan vertrouwen, maar dom. Gebrek aan vertrouwen vertaalt zich in bedrijven verplichten om registers bij te houden. Ik zeg niet dat er geen controle moet zijn, maar je mag er niet vanuit gaan dat bedrijven per definitie de regels willen negeren. Dat soort wantrouwen smoort de ondernemingszin.”

TW: “Alle controlerende en sanctionerende maatregelen moeten tot doel hebben om de malafide bedrijven te straffen, en niet om de bonafide ondernemers meer werk te geven.”

MM: “De administraties moeten meer vertrouwen hebben, maar de grenzen van zo’n mindset kun je onmogelijk met een wet opleggen. Dat moet organisch groeien. Als we de administratieve overlast echt willen indijken, dan moet de politiek minder focussen op principes, maar meer op de efficiënte implementatie van procedures door de administraties. En dat moet zijn weg vinden tot op het gemeentelijk niveau.”

AM: “Ik geloof (nog) niet in sprookjes. En toch. Als wij vragen dat de overheid vertrouwen heeft in de bedrijven, moeten wij als bedrijven de overheid het vertrouwen gunnen om sterke ideeën ook tot een goed einde te brengen.”

TW: “Laat ons hopen dat het niet bij wishful thinking blijft, zoals in het verleden te vaak het geval was. Immers, een goed idee dat door om het even wie slecht wordt uitgevoerd, is een nachtmerrie voor iedereen.”

TIP!

Laat uw stem horen. Alle ideeën, voorstellen ... om de administratieve rompslomp te vereenvoudigen kunt u signaleren op www.bosa.belgium.be > digitale overheid > administratieve vereenvoudiging > stuur jouw suggesties

